

Quick scan ecologie

De Velst III te Heemskerk

5 mei 2021

Samenvatting

Voor locatie De Velst III te Heemskerk worden ontwikkelingen voorbereid. De stedenbouwkundige kaders zijn nog niet vastgesteld, deze worden in de loop van het jaar opgesteld. Vooruitlopend hierop is onderzocht of er beschermde soorten voorkomen waarmee rekening moet worden gehouden.

Voor de flats kunnen gierzwaluw en vleermuizen niet worden uitgesloten. Een soortgericht onderzoek naar deze soorten nodig.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Voor de ontwikkeling is een berekening van de stikstofdepositie nodig.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Waarnemingen

8 - Analyse

10- Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Gemeente Heemskerk
Projectnummer	21.194
Datum	5 mei 2021
Auteur	P.J.H. van der Linden
Gecontroleerd	N. Wiersma-Andriessen
Status	concept

Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl

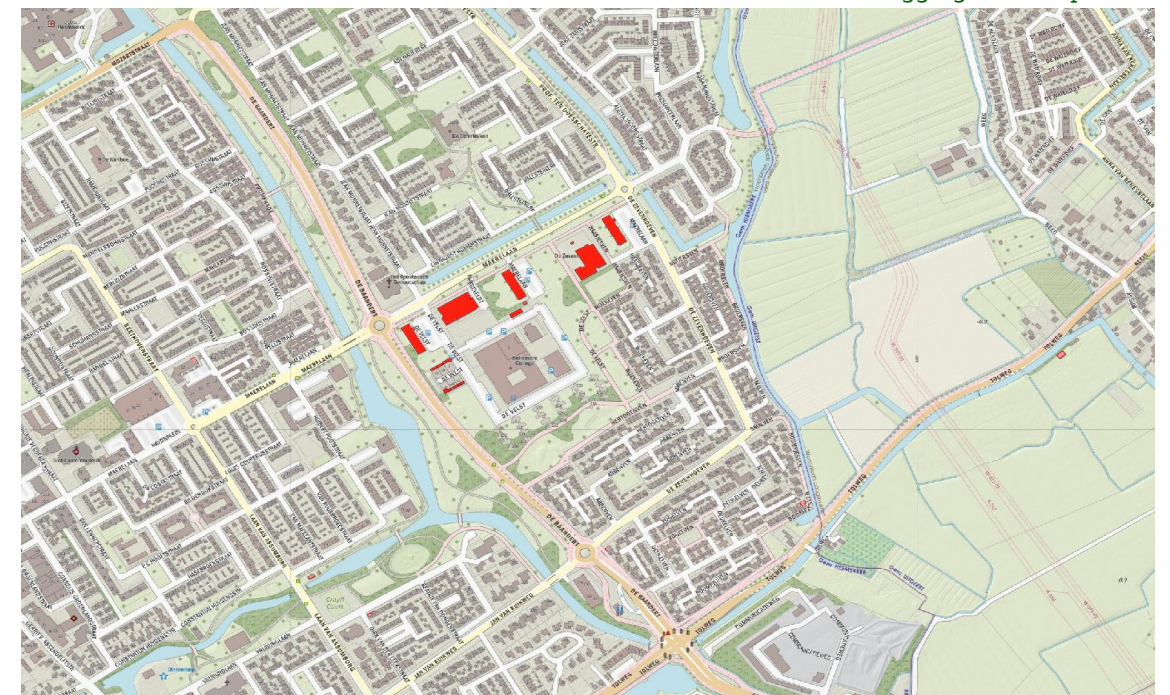
Inleiding

Voor locatie De Velst III te Heemskerk worden ontwikkelingen voorbereid. De stedenbouwkundige kaders zijn nog niet vastgesteld, deze worden in de loop van het jaar opgesteld. Vooruitlopend hierop is onderzocht of er beschermde soorten voorkomen waarmee rekening moet worden gehouden.

Onderdeel van de procedure is een onderzoek naar de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten en het maken van een analyse van de mogelijke effecten op die soorten, als gevolg van de werkzaamheden. Hiervoor is door bureau Els & Linde een oriënterend onderzoek uitgevoerd. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van het oriënterend onderzoek naar de effecten op natuurwaarden.

Om een goed oordeel te geven over de potentieel aanwezige beschermde planten en dieren, is op 3 mei 2021 door een ecooloog van bureau Els & Linde, een bezoek gebracht aan de planlocatie. Ter plekke is beoordeeld of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn, die schade kunnen ondervinden van de geplande ontwikkelingen. Daarbij is gezocht naar sporen van dieren en is op basis van de begroeiing en de opbouw van het landschap, geschat of er beschermde soorten aanwezig kunnen zijn. De effecten worden beoordeeld als gevolg van de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Verder wordt geanalyseerd of de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om de veranderingen te bereiken, een effect veroorzaken.

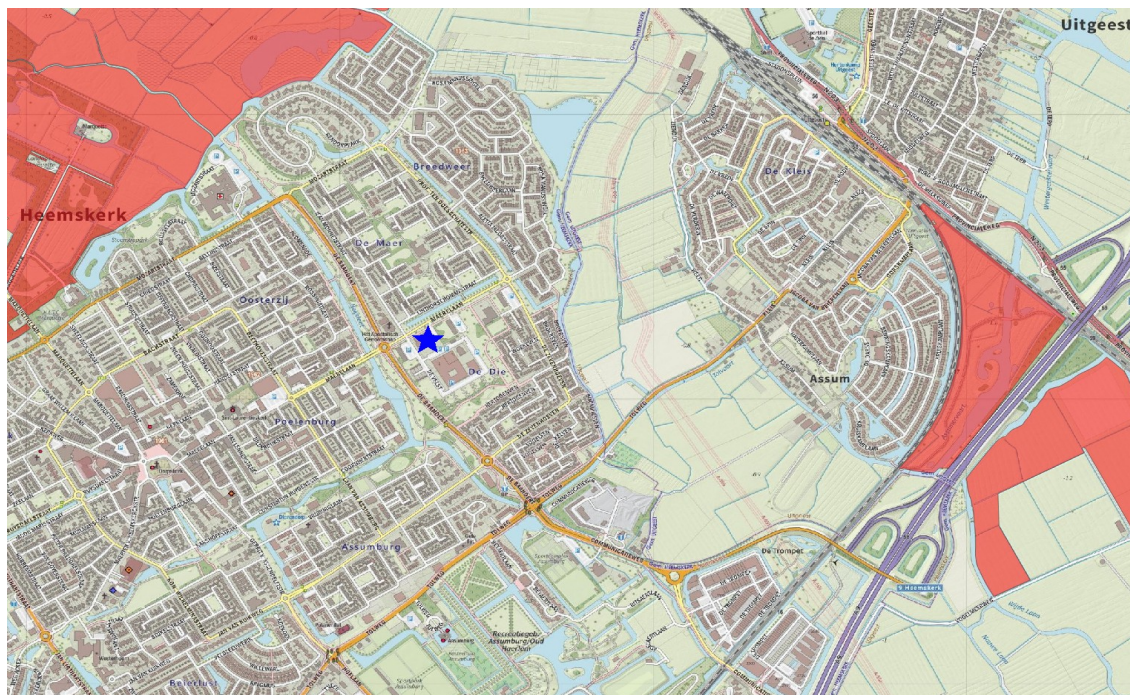
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland

Op de locatie staan enkele flats, een school en enkele mobiele woningen. Tussen de flats zijn plantsoenen aanwezig die deels uit kruidenrijke grazons en deels uit bosstroken bestaan. In de bosstroken staan veel populieren en sierbomen. Plaatselijk is er opslag van esdoorns aanwezig. Ten zuidoosten van het plangebied – bij heliomare is recent nieuwbouw ontwikkeld. Naast Heliomare worden op korte termijn 24 woningen gebouwd. De nieuwbouw valt buiten het nu onderzochte gebied. Ten zuidwesten en noordwesten liggen – aan de overzijde van de weg – vrij brede watergangen. Tot slot grenst het plangebied in de noordoosten aan een woonwijk.

De Natura 2000-gebieden liggen op vrij grote afstand. Op 2,4 km ligt het Natura 2000-gebied Noord-Hollands Duinreservaat. Dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op 1000 m afstand.

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd.

H03 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd als een quick scan ecologie. Voor zo'n onderzoek wordt door een ecooloog beoordeeld of er een kans is op aanwezigheid van beschermde soorten. Daarbij wordt gelet op de structuur van de omgeving, aanwezige habitats en landschapselementen. Tevens wordt gezocht naar sporen van beschermde soorten. Een quick scan is tevens bedoeld als afbakening van een eventueel afdoend onderzoek.

De quick scan bestaat uit de volgende activiteiten:

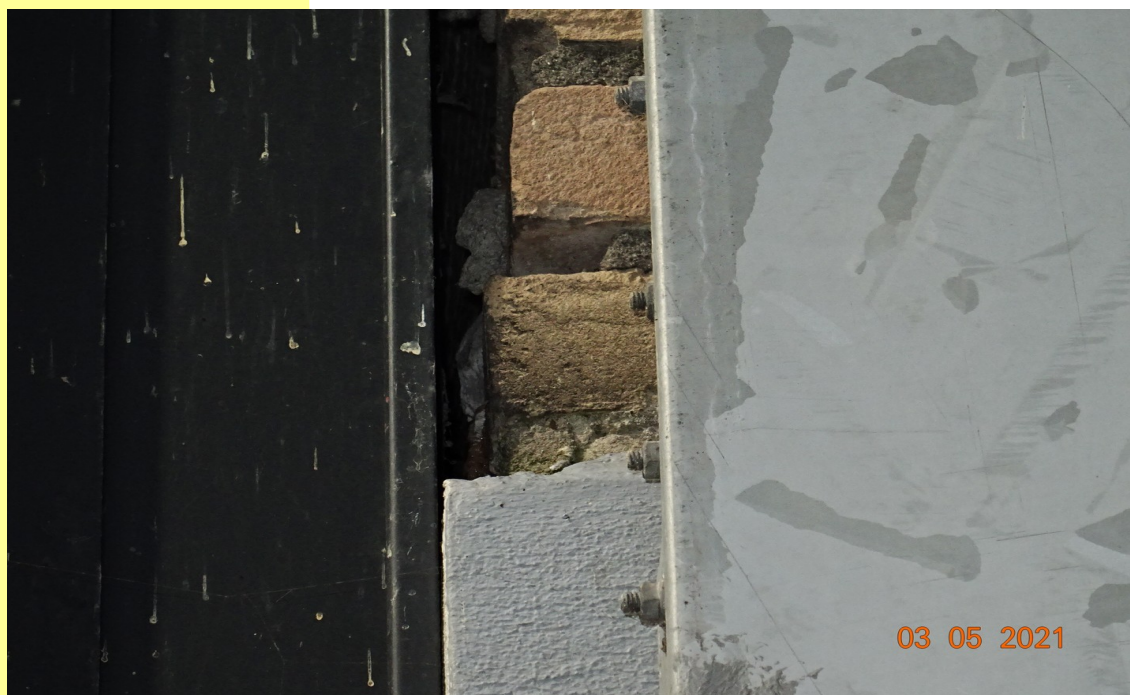
- Een literatuur/bronnenonderzoek met betrekking tot de potentieel aanwezige beschermde soorten binnen de planlocatie.
- Een veldbezoek waarbij de locaties worden beoordeeld op habitatgeschiktheid voor beschermde soorten. Hierbij worden bijvoorbeeld de te kappen bomen beoordeeld op geschiktheid voor vleermuizen en jaarrond beschermde nesten.
- Voor de aangetroffen strikt beschermde soorten wordt, door een beschrijving van de ecologische functionaliteit van het gebied (foerageergebied, migratieroute, voortplantingsgebied of winterverblijf, enz.), aangegeven hoe het gebied door iedere soort wordt gebruikt.
- Een schatting van de impact van de werkzaamheden op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten.
- Een effectbeoordeling gericht op (eventueel) nabij gelegen beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk en Weidevogelleefgebied).

Om een goed oordeel te kunnen geven is op 3 mei 2021 door een ecooloog een bezoek gebracht aan de planlocatie. Tijdens het veldbezoek is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. Daarvoor is gezocht naar sporen en andere aanwijzingen van planten en dieren. Op basis van de aanwezige herkenbare begroeiing en habitats, is beoordeeld of er leefgebieden aanwezig zijn voor beschermde soorten. Aanvullend is een bureaustudie uitgevoerd naar de potentieel voorkomende planten en dieren in de directe omgeving van de planlocatie. Hierbij is een bronnenonderzoek uitgevoerd, waarbij de verschillende relevante en actuele informatiebronnen zijn geraadpleegd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving. In de voorliggende notitie worden de resultaten van de quick scan ecologie besproken.

Waarnemingen

In onderstaande paragrafen worden de soortengroepen beschreven die binnen de planlocatie en de directe omgeving zijn aangetroffen of te verwachten. Tijdens het veldbezoek van 3 mei 2020 is onderzocht of er in potentie beschermde planten en dieren aanwezig zijn binnen de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek betrof bewolkt, droog weer met een temperatuur van 7 °C en windkracht 3 Bft uit het zuidwesten.

Bronnenonderzoek

Voor het onderzoek naar potentieel aanwezige beschermde soorten zijn de beschikbare regionale en landelijke verspreidingsatlassen en enkele digitale bronnen geraadpleegd. Er zijn waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis langs de Baandert op enige afstand van het plangebied. Er zijn geen huismussen of gierzwaluwen voor de omgeving gemeld. Onduidelijk is of er sprake is van een waarnemerseffect..

Vegetatie en planten

Tussen de flats zijn ruime plantsoenen met kruidenrijke gazons en bosjes aanwezig. In de gazons groeien pinksterbloem, madeliefjes, paardenbloemen en enkele andere kruiden. De bosjes zijn ingeplant met populier, sierkers en andere cultivars. Plaatselijk staat opslag van esdoorn in de bosjes. Het geheel is cultuurtechnisch ingericht. De huidige plantsoenen hebben weinig ecologische waarde (er is wel veel potentie).

Zoogdieren

Juridisch zwaarder beschermde soorten

Vleermuizen zijn de belangrijkste groep strikt beschermde dieren die verwacht kunnen worden. Vleermuizen kunnen schade ondervinden van de ruimtelijke ontwikkelingen en kunnen hierdoor een belemmering zijn. De planlocaties en de directe omgeving zijn daarom nauwkeurig onderzocht op de aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, evenals vliegroutes en foerageergebieden.

Verblijfplaatsen

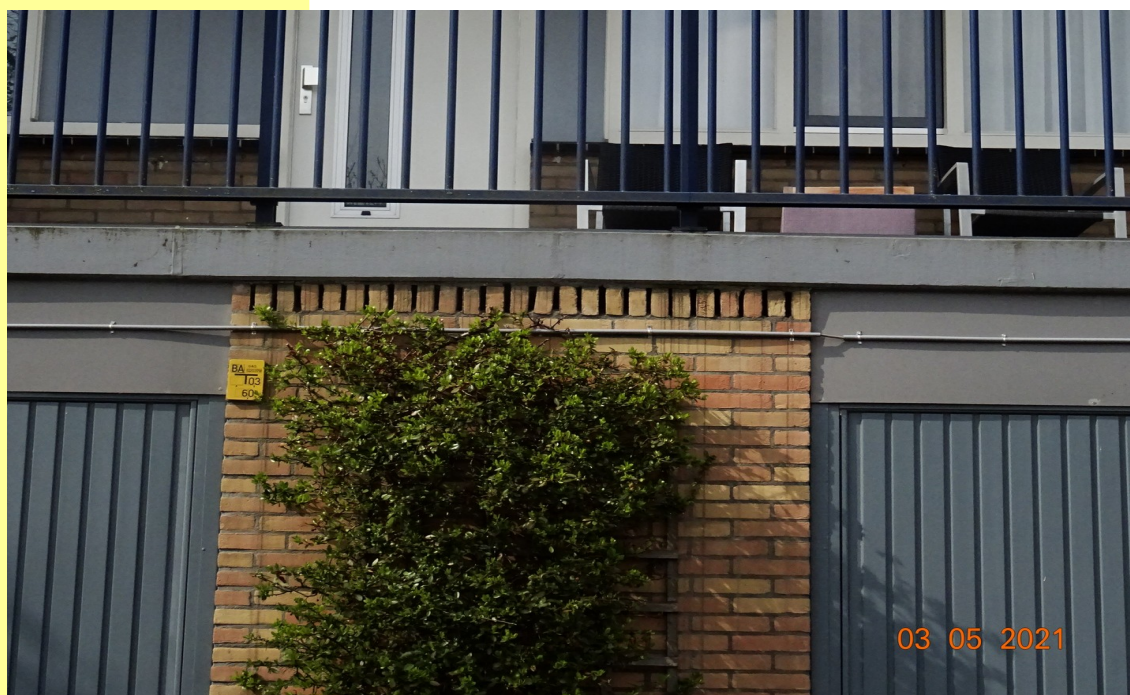
Vleermuizen zijn in twee groepen te verdelen; enerzijds de soorten die in gebouwen een verblijfplaats hebben en anderzijds de soorten die in bomen een verblijfplaats hebben. De kraamkolonie van de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) komen – voor zover bekend - alleen in gebouwen voor. Ze wonen in de spouwmuur, achter betimmering, onder daklijsten en dakpannen. De vaste verblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) kunnen zowel in spleten en gaten in bomen, als in gebouwen voorkomen. Ze kiezen in de regel gebieden met een groot aanbod aan geschikte holten op een klein oppervlak.

De kopgevels flats zijn voorzien van isolatieplaten deze sluiten niet overal goed aan op de gevels. Naast die isolatieplaten is daardoor ruimte ontstaan waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Verder zitten er vrij laag op de langsgevels openingen waardoor vleermuizen mogelijk een verblijfplaats kunnen bereiken. Voor de verschillende flats zijn daarom vleermuizen niet op voorhand uit te sluiten.

In de bomen tussen de flats zijn geen zichtbaar geschikte holtes aangetroffen voor vleermuizen.

Potentiële vliegroutes en foerageergebieden

De locatie valt binnen de bebouwde kom van Heemskerk. De bosjes binnen het gebied kunnen functioneren als jachtgebied. Onduidelijk is of ze essentieel zijn.

Laag beschermde zoogdieren

Binnen de planlocatie is een redelijke kans op algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals egel (*Eurhinaceus europaeus*), spitsmuizen en muizen. Kleine marsters zijn minder waarschijnlijk omdat er niet voldoende geschikt habitat is.

Vogels

Jaarrond beschermd nest

Tijdens het ecologisch onderzoek is gezocht naar aanwijzingen voor het voorkomen van vogels met een vaste verblijfplaats binnen het plangebied. Gekeken is naar potentieel geschikte nestplekken voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Tussen de gevels en de opgebouwde isolatieplaten zit ruimte. Verwacht wordt dat de gierzwaluw hier een nest kan hebben. De kans op de huismus is veel kleiner, omdat in de omgeving geen huismussen zijn aangetroffen tijdens het onderzoek (de periode is optimaal voor de huismus). Voor de flats kunnen gierzwaluwen niet worden uitgesloten, en huismus is met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid afwezig.

Algemene broedvogels

In de omgeving – in de bosjes – komen met zekerheid algemeen voorkomende broedvogels voor. Op twee plekken in de flats is gezien dat een koolmees gebruik maakt van de ruimte achter de isolatieplaten. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen tijdens de werkzaamheden.

Herpetofauna en vissen

Er is geen geschikt oppervlaktewater aanwezig voor watergebonden organismen in binnen of in de directe omgeving van de planlocatie. Binnen de planlocatie zijn daarom geen watergebonden organismen te verwachten.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde bijzondere insecten of overige soorten te verwachten binnen het perceel. Deze soorten stellen hoge eisen aan hun leefgebied; de planlocatie voldoet hier niet aan. De aanwezigheid van beschermde overige soorten worden daarom uitgesloten binnen de planlocatie.

H05 Analyse: beoordeling van de effecten op de natuurwaarden

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden om de veranderingen te bereiken. Voor zover planlocaties binnen het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming zijn de Natura 2000-gebieden beschermd. De bescherming geldt ook voor externe factoren; zoals grondwaterstromen en stikstofdepositie.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 3 mei 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluw niet zijn uit te sluiten voor de verschillende flats. De huismus kan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid wel worden uitgesloten. Voor de ontwikkeling is een inventarisatie van de huismus en de gierzwaluw noodzakelijk.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels in de bosjes en in de flats. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Zorgbeginsel

Binnen de gebieden is kans op algemeen voorkomende soorten waarmee rekening moet worden gehouden. Aangetroffen dieren die niet uit zich zelf de werkgebieden kunnen verlaten, dienen – onder begeleiding van een ecooloog - in veiligheid te worden gebracht en buiten de werkgebieden te worden uitgezet. Schuilplekken zoals bladhoopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op schuilende dieren. In zijn algemeenheid dienen geschikte schuil- en overwinteringsplekken voor dieren buiten de werkterreinen intact te worden gelaten. Eventueel noodzakelijk kap moet buiten de kwetsbare periode (winter) worden uitgevoerd en voorafgaand aan de kap (of het anderszins vrijstellen van een werkplek) is het verstandig een ecooloog te laten beoordelen of effecten zijn te verwachten en eventueel maatregelen te (laten) nemen om die effecten te verminderen.

In de nieuwe Omgevingswet zijn enkele wijzigingen opgenomen die zijn weerslag hebben op het ecologisch onderzoek. De belangrijkste wijziging is de doorlooptijd c.q. houdbaarheid van een rapport dat is gesteld op 2 jaar voor alle onderzoeken. Verder is de zorgplicht aangescherpt. Het zal zich nog moeten uitkristaliseren, maar het lijkt er op dat ook algemene soorten geïnventariseerd moeten worden (het simpel vaststellen dat ze niet zijn uit te sluiten is niet genoeg). Niet duidelijk is hoe intensief dat onderzoek moet zijn. Vooralsnog zullen we in een aanvullend onderzoek ook nadrukkelijk deze soorten benoemen.

Natura 2000

Het beschermde Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ongeveer 2,4 kilometer van de planlocatie. De werkzaamheden betreft sloop-nieuwbouw. Er kan een significante wijziging in de emissie ontstaan. Een berekening van de stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden is nodig gezien de aard van de werkzaamheden. Andere aantastingen van kwalificerende habitats of soorten in het Natura 2000-gebied door de werkzaamheden, kunnen worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

De gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland liggen op grote afstand van de planlocatie. Gelet op de afstand, aard en de omvang van het voornemen, wordt geen effect verwacht.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor locatie De Velst III te Heemskerk worden ontwikkelingen voorbereid. De stedenbouwkundige kaders zijn nog niet vastgesteld, deze worden in de loop van het jaar opgesteld. Vooruitlopend hierop is onderzocht of er beschermde soorten voorkomen waarmee rekening moet worden gehouden.

Voorliggend rapport betreft een onderzoek naar effecten op natuurwaarden. Door een ecooloog van bureau Els & Linde B.V. is op 3 mei 2020 beoordeeld of er beschermde planten- en diersoorten aanwezig zijn binnen de planlocatie en of deze soorten schade ondervinden van de gewenste ontwikkelingen.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van de quick scan ecologie van 3 mei 2021 is gebleken dat de aanwezigheid van vleermuizen en gierzwaluw niet zijn uit te sluiten voor de flats. De huismus is wel met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid uit te sluiten. Voor de geplande werkzaamheden wordt een soortgericht onderzoek naar deze soorten nodig.

Met de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van algemene broedvogels binnen het plangebied en in de flats. Er moet rekening gehouden worden met het broedseizoen voor en tijdens de werkzaamheden.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is nodig als een effect op deze soorten niet is te vermijden.

Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland

Voor de ontwikkeling is een berekening van de stikstofdepositie nodig.

- Anonymus (2017) Kennisdocument huismus, BIJ12
- Anonymus (2017) Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12
- Anonymus (2017) Kennisdocument gewone dwergvleermuis, BIJ12
- Dietz, Chr., O. von Helversen & D. Nill (2012) Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Triton Natuur
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- noord-holland.nl
- waarneming.nl
- quickscanhulp.nl